

Naczelna Izba Aptekarska

L.dz. P-215/2021

Warszawa, dnia 18 sierpnia 2021 r.

Pan Adam Niedzielski
Minister Zdrowia

Szanowny Panie Ministrze,

W dniu 25 czerwca br. minęły cztery lata od wejścia w życie ustawy z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy - Prawo farmaceutyczne (tj. Dz.U. z 2017, poz.1015), która wprowadziła zasadę, że prawo do uzyskania zezwolenia na prowadzenie apteki ogólnodostępnej przysługuje wyłącznie:

1) farmaceucie posiadającemu prawo wykonywania zawodu farmaceuty prowadzącemu jednoosobową działalność gospodarczą;

2) spółce jawnej lub spółce partnerskiej, której przedmiotem działalności jest wyłącznie prowadzenie aptek, i w której wspólnikami (partnerami) są wyłącznie farmaceuci posiadający prawo wykonywania zawodu farmaceuty.

Tożsame zasady są obecnie stosowane w większości państw Unii Europejskiej. Obecnie ponad 80% aptek prowadzonych jest w modelu regulowanym. Oprócz Polski podobne rozwiązania występują m.in. w: Niemczech, Belgii, Danii, Francji, Finlandii, Słowenii czy Hiszpanii. Większość państw Unii Europejskiej zakazuje tworzenia sieci na rynkach aptecznych z uwagi na bezpieczeństwo obywateli, co znajduje również uzasadnienie w orzecznictwie TSUE. W ostatnich latach zasadę tę przyjęły również Węgry, Łotwa i Estonia odchodząc od szkodliwego modelu zderegulowanego. Zmiany przepisów spowodowały poprawę jakości usług farmaceutycznych, wzmocnienie systemu opieki zdrowotnej, w tym wzmocnienie roli farmaceuty, a więc w każdym wymiarze – zauważalną poprawę usług świadczonych dla pacjentów.

W ocenie Naczelnej Rady Aptekarskiej, niezaprzeczalnym, pozytywnym skutkiem, jakie wywołała nowa regulacja, towarzyszy szereg zjawisk, które

wypaczają sens uchwalonych norm prawnych oraz powodują niemożliwość zrealizowania w pełni celów formułowanych przez ustawodawcę.

Kilkuletnie doświadczenie w zakresie stosowania zmienionych przepisów potwierdza, że podmioty nieuprawnione do prowadzenia aptek ogólnodostępnych omijają obowiązujące ograniczenia.

Zdaniem Naczelnej Rady Aptekarskiej zarówno na etapie wydawania nowych zezwoleń, a także w ramach przenoszenia zezwoleń dotyczących funkcjonujących aptek oraz zmian własnościowych w spółkach kapitałowych dochodzi bardzo często do naruszeń przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne (tj. Dz.U. z 2021, poz. 974, z późn.zm.), to jest art. 99 ust. 4, tzn. rzeczywistymi podmiotami kontrolującymi zezwolenia i apteki stają się podmioty, które co do zasady nie mogą prowadzić apteki oraz podmioty, które z uwagi na stopień koncentracji zezwoleń nie mogą uzyskiwać kolejnych zezwoleń.

Pomimo wykorzystywania przez organy Państwowej Inspekcji Farmaceutycznej oraz jednostki i organy samorządu zawodu farmaceuty wszystkich dostępnych środków prawnych w celu zapewnienia zgodności z prawem postępowań i decyzji dotyczących udzielenia, zmiany albo przenoszenia zezwoleń na prowadzenie aptek ogólnodostępnych, istnieje zjawisko dalszej koncentracji na rynku usług aptecznych oraz rozwoju sieci aptecznych, którym znowelizowane w 2017 r. przepisy miały zapobiegać i przeciwdziałać. Należy wskazać również, że przed wejściem w życie znowelizowanych przepisów dochodziło i nadal dochodzi do naruszeń przepisów art. 99 ust 3 i 99 ust 3a wskazanej ustawy.

W związku z powyższym, Naczelna Rada Aptekarska prosi o pilne podjęcie prac, które zapewnią pełną realizację celów przewidzianych w ustawie z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy - Prawo farmaceutyczne (tj. Dz.U. z 2017, poz.1015).

Zdaniem Naczelnej Rady Aptekarskiej konieczne są przede wszystkim zmiany prawa:

- 1) określającego uprawnienie uzyskiwania zezwoleń na prowadzenie aptek ogólnodostępnych oraz ustanawiające zasady i procedury stosowania norm, a także zasady i procedury ich egzekwowania oraz;

2) ustanawiającego sankcje finansowe za naruszenie przepisów określających uprawnienia do prowadzenia lub kontrolowania aptek ogólnodostępnych.

Naczelna Rada Aptekarska przypomina, że Minister Zdrowia, we wspólnej deklaracji z 2020 r. zwanej „Strategia na rzecz rozwoju aptek” zobowiązał się do podjęcia prac na rzecz „skutecznego egzekwowania stosowania przepisów antykoncentracyjnych, w tym ustanawiających zakaz prowadzenia więcej niż 4 aptek w skali kraju lub 1 % aptek w skali województwa, zwiększenie nadzoru oraz kar za ich naruszenie”.

Naczelna Rada Aptekarska ze swej strony, deklaruje gotowość do ścisłej współpracy oraz przedstawienia propozycji stosownych zmian w obowiązujących ustawach.

Z poważaniem,

Prezes
Naczelnej Rady Aptekarskiej

Elżbieta Piotrowska-Rutkowska